

Рецензія на книгу М. Пастуро «Кольори наших споминів»:

Колірний геній Пастуро

Якщо здибати людину на вулиці й запитати, що для неї колір, відповіді взагалі можна не отримати. Погодьтеся, ми рідко замислюємося на кшталт подібного, здебільшого колір як слово не здається нам важливим у плані побічних сенсів. Але не Мішелью Пастуро – історику-медієвісту, геральдисту і, на мою скромну думку, генію своєї справи.

Дослідження кольорів як таких на сторінках книги мають безліч історій злетів, непорозумінь та прикростей хронометражем від 1950 до 2010 років. Себто з моменту зародження ідеї, аж до кінцевої публікації хроматичного щоденника.

Єдиною метою прочитаного (дещо наївною) з мого боку був колір ностальгії. Справді було цікаво, чим жили і горіли бейбі-бумери Франції свого часу. Внутрішньому читачеві трохи сумно, бо я не прийшла до конкретики, але водночас радісно, бо познайомилася з оповідями людини, чиє життя було сповнене кольірних відчуттів, вражень та спостережень. Між "майже" і "не повністю" між пам'яттю та фактажем, між інтелектуальними і буденними категоріями, між сприйняттям і можливістю відтворення.

Пастуро пише легко, навіть, коли для уточнень потрібні невідомі українському читачеві локації чи "колірні" дати французького Середньовіччя, або ж усе, що торкається відтінків у спорті, маркетингу чи світловідчуття у живописі та архітектурі. Спектр абстракцій (а кольори ними є) багатогранний і, як не дивно для того, щоб існувати, їм не потрібно набувати матерії. Торкаючись вузьких тематичних особливостей кольорів, автор відповідає на такі питання як:

- чому історики – безколірні?
- чому зображення, як і мова, ніколи не передає реальність у першому ступені?
- як монохромні частування стали мейнстрімом?
- чому кольорна пам'ять так легко зраджує нам?
- як виникли шість основних кольорів і чому відтінок відтінка це норма?
- чому досі живе дискусія між чорно-білим та кольоровим кіно?
- що не напишуть в історії мистецтв?
- чому уявлення про колір важливіше, ніж його матеріальний аспект?
- що означає рух для кольору?
- чому золото – давній тривимірний культ?

І звісно, чому станом на сьогодні важко донести людям, що таке культурна відносність у просторі. З часом, як зазначає Пастуро, розтлумачити ще тяжче. Стежачи за текстом, ми бачимо силу колірних термінів, що важать значно більше, ніж може вкласти мовець. Це не залежить від того, читає книгу людина мистецтва чи ні. Принагідно зазначу, що автор торкався й геральдичних тем, був консультантом до фільму «Ім'я Троянди», а у дитинстві 5 разів ходив у кіно на «Айвенго» (літо 1955) й від того моменту закохався у Середньовіччя на все життя.

Якщо подумати, то не важливо, де спіткає нас колір: в одязі, котрий ми носимо, у їжі, котрій надаємо перевагу; коли захоплюємося мистецтвом чи вболіваємо за улюблену збірну, а чи засинаємо у метро...

Справді, кольори навкруги. Варто їх побачити.